

Sygn. akt II CSK 589/19

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa „P.” Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.

przeciwko D.M.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 30 maja 2019 r., sygn. akt IV Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany D.M. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 30 maja 2019 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 9 lipca 2018 r. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda - „P.” Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. kwotę 74 523,06 zł z odsetkami umownymi na podstawie następujących ustaleń:

Pozwany podpisał w dniu 24 lutego 2010 r. z Bankiem [...] Spółką Akcyjną we W. umowę kredytu niekonsumpcyjnego na kwotę 100 000 zł, z ostatecznym terminem spłaty do 11 lutego 2011 r. W dniu 27 października 2011 r. bank kredytujący wystawił przeciwko niemu bankowy tytuł egzekucyjny na kwotę 113 198,73 zł tytułem należności głównej (wymagalnego zadłużenia) wraz z odsetkami oraz kwotą 50 zł tytułem kosztów, opłat i prowizji. Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy w S. nadał temu tytułowi klauzulę wykonalności. W dniu 25 czerwca 2013 r. Bank [...] S.A. zawarł z powodowym funduszem umowę sprzedaży wierzytelności, obejmującą również wierzytelność banku względem pozwanego. Po nabyciu wierzytelności przez powoda w dniu 16 września 2013 r. pomiędzy stronami doszło do ugody, w której pozwany potwierdził istnienie swoich zobowiązań z umowy kredytowej i przelew tej wierzytelności na powoda. Uznał jednocześnie roszczenie powoda tak co do zasady jak i wysokości (do kwoty 147 346, 59 zł), zobowiązując się do jego spłaty w 60 ratach po 2455,78 zł, poczynwszy od 25 września 2013 r. W dniu 22 września 2016 r. strony podpisały aneks do ugody, w którym kolejne raty zostały zmniejszone i zmianie uległ termin ich spłaty. Pozwany z tytułu zadłużenia wpłacił powodowi kwotę 74 500 zł. Roszczenie powoda Sąd pierwszej instancji uznał za uzasadnione i nieprzedawnione. Wyliczył, że przedawnienie roszczenia nastąpiłoby z dniem 28 października 2014 r. (3 lata od wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego), jednak bieg terminu przerwała ugoda zawarta przez strony w dniu 16 września 2013 r., w której pozwany uznał roszczenie. Wniesienie pozwu w dniu 16 listopada 2017 r. ocenił jako dokonane bez przekroczenia 3-letniego terminu przedawnienia.

Sąd odwoławczy, do którego pozwany wniósł apelację, uzupełnił postępowanie dowodowe i ustalił dodatkowo, że pozwany zawarł ugodę z dnia 16 września 2013 r. z powodem, w imieniu którego działało K. Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą we W.. Spłata należności określona została w ratach płatnych do 25 sierpnia 2018 r. Ugodę tę pozwany wykonywał wpłacając na rzecz K. TFI S.A. raty wynikające z ugody, spłacił w ten sposób 74 500 zł, jednak następnie zaprzestał spłaty. W dniu 22 września 2016 r. pozwany zawarł z K. TFI S.A. aneks do ugody z dnia 16 września 2013 r. W aneksie tym określono nowy harmonogram spłaty w ratach łącznej kwoty 73 673,19 zł. Rat tych

pozwany nie spłacał. W świetle całego zebranego materiału dowodowego Sąd Okręgowy ocenił, że powództwo było nieprzedawnione i podzielił argumentację prawną Sądu Rejonowego.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie prawa materialnego - błędne zastosowanie art. 6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c., a także uchybienie przepisom prawa procesowego - art. 129 k.p.c. w zw. z art. 233 § 2 k.p.c., art. 217 § 2 k.p.c., art. 233 k.p.c., a ponadto art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 381 k.p.c.

W konsekwencji domagał się uchylenia w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w P. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu lub równorzędnemu sądowi; ewentualnie wniósł o uchylenie także wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 9 lipca 2018 r. i wówczas o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu lub równorzędnemu sądowi rejonowemu. Wniosek obejmował także zasądzenie na rzecz pozwanego całości kosztów procesu. W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwanego powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie na rzecz strony powodowej od strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji spraw służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to znaczy oczywistą zasadnością tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia „z uwagi na liczne naruszenia przepisów prawa materialnego oraz procesowego w sprawie, które miały wpływ na treść orzeczenia”.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści tej skargi - bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań - jednoznacznie wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie, a zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo błędne. Skarżący powinien unaocznić tę oczywistość, jednak wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych, ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Powinien też przedstawić stosowny wywód wyraźnie nawiązujący do jednego lub większej ilości zgłoszonych zarzutów. Pozwany tymczasem poprzestał na ogólnym stwierdzeniu sugerującym, że wszystkie zarzucane uchybienia są jego zdaniem rażące i dyskredytujące zaskarżony wyrok. Jednak treść postawionych zarzutów nie przekonuje o ich oczywistej trafności, a już w żadnym wypadku o tym, że zaskarżony wyrok jest jednoznacznie błędny. Wszystkie zarzuty procesowe skupiają się na kwestionowaniu podjętych przez Sąd Okręgowy działań mających za zadanie wyświetlenie wszelkich wątpliwości, które dostrzegł w sprawie Sąd Okręgowy, dokonanej przezeń ocenie dowodów, a także na wytykaniu usterek w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Jednak zarzuty odnoszące się do oceny dowodów w ogóle nie mogą wypełniać podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 3 k.p.c.), ewentualne uchybienia w treści uzasadnienia uniemożliwiać muszą ocenę przesłanek rozstrzygnięcia, co w rozpatrywanej sprawie nie wystąpiło, a nadużycie przez sąd uprawnień wynikających z art. 232 § 2 k.p.c. oraz art. 381 k.p.c. wymaga pogłębionej analizy okoliczności sprawy i charakteru dowodów. Z piśmiennictwa i orzecznictwa wynika, że sąd drugiej instancji jest zobowiązany na wniosek strony uzupełnić materiał dowodowy, jeżeli jest to konieczne do rozstrzygnięcia sprawy, lecz jest także uprawniony (lecz nie zobowiązany) do pominięcia nowych faktów i dowodów zgłoszonych dopiero w postępowaniu apelacyjnym,

gdy zachodzą przesłanki określone w art. 381 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 797/00, Prok. i Pr.- wkł. 2000/10/42). Podobnie uprawnieniem sądu jest przeprowadzenie dowodu z urzędu (w niniejszej sprawie był to dowód z przesłuchania stron, ograniczony do przesłuchania pozwanego), co wynika wprost z treści art. 232 zd. drugie. Wykładnia tego przepisu przeprowadzona w nawiązaniu do zasady kontradyktoryjności doprowadziła do przyjęcia stanowiska, zgodnie z którym dochodzenie prawdy materialnej nie zostało przez ustawodawcę pozostawione wyłącznie stronom, a aktywność sądu może być uzasadniona zwłaszcza w wypadku, kiedy zaniechanie przez sąd aktywności dowodowej w zakresie przeprowadzenia dowodu wskazanego w twierdzeniach strony lub niezbędnego do przeprowadzenia oceny zgromadzonych dowodów doprowadziłoby do pogwałcenie elementarnych zasad, którymi kieruje się sąd przy wymierzaniu sprawiedliwości, tj. do wydania niesprawiedliwego wyroku (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2012 r., II UK 120/12, LEX nr 16196327 oraz z dnia 7 marca 2013 r., II CSK 422/12, LEX nr 1314390). Sąd Okręgowy przeprowadził dowody potwierdzające podnoszony przez pozwanego od początku postępowania fakt dokonywania przez pozwanego wpłat na podstawie ugody z dnia 16 września 2013 r. oraz dowód z przesłuchania pozwanego, pomocny przy przeprowadzeniu ostatecznej oceny materiału dowodowego. Twierdzenie, że w ten sposób Sąd Okręgowy naruszył zasady sprawiedliwego procesu, sprzyjając jednej ze stron, nie zostało w niniejszej sprawie wykazane i nie uzasadnia jaskrawej wadliwości wydanego orzeczenia.

W konsekwencji powołana przez skarżącego podstawa przyjęcia jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wystąpiła. Okoliczności sprawy nie wskazują także, aby zachodziły inne przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi pozwanego do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

jw